

امام علی(ع) در آیات و روایات سمبل و مظهر ولایت انسان کامل است

یک پژوهشگر فلسفه و عرفان اسلامی گفت: آیات قرآن نشان می دهد زمین هیچ گاه خالی از خلیفه الهی نیست و همیشه زمین یک هدایتگر و قطب به اصطلاح عرفا و همان خلیفه الله دارد و او متولی هدایت باطنی مردم است.

یک پژوهشگر فلسفه و عرفان اسلامی گفت: آیات قرآن نشان می دهد زمین هیچ گاه خالی از خلیفه الهی نیست و همیشه زمین یک هدایتگر و قطب به اصطلاح عرفا و همان خلیفه الله دارد و او متولی هدایت باطنی مردم است.

دکتر علی محمد صابری، استاد گروه فلسفه دانشگاه فرهنگیان در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد جایگاه ولایت و امام علی(ع) در آیات و روایات گفت: علی (ع) در آیات و روایات سمبل و مظهر ولایت انسان کامل است. ظهور ولایت مرتضوی بعد از به خفا رفتن شریعت محمدی(ص) است. علی(ع) براساس آیات مهم قرآنی «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ» ای پیامبر آن چیزی که بر تو نازل شده ابلاغ کن و اگر ابلاغ نکنی رسالتت کامل نشده است» امامت بعد از نبوت است.

وی افزود: همچنین آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَطِيعُوا الْأَمْرَ مِنْكُمْ» ای مومنین از خدا و رسولش و کسی که ولی امر اوست یعنی به اذن الهی جانشین و خلافت الهی رسول الله را بعد از ختم نبوت به عهده دارد تبعیت کنید. در آیه دیگر «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ» اگر خدا را دوست دارید از من تبعیت کنید تا او نیز شما را دوست بدارد (پس از رسولش و دستور او تبعیت کنید) و آیه «وَأَمَّا أَنْتَ مَذْهَبٌ لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ» یعنی برای هر قوم، هادی و هدایتگری فرستاده شده است و یا این آیه «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً» ما هر دم بر روی زمین یک خلیفه ای قرار می دهیم، نشان دهنده همین موضوع است.

صابری اظهار داشت: آیات در این باره بی شمارند، ولی این آیات نشان می دهد زمین هیچ گاه خالی از خلیفه الهی نیست و همیشه زمین یک هدایتگر و قطب به اصطلاح عرفا و همان خلیفه الله دارد و او متولی هدایت باطنی مردم است. یعنی آن جنبه الهی الحق رسول که ولی خداست به او سپرده می شود. جنبه الهی الخلق که شریعت نبوی و محمدی می باشد به پیامبر ابلاغ شد و به اسم شریعت اسلام همه زیر پرچم شریعت اسلام قرار می گیرند و با گفتن یک شهادتین یا حتی یک شهادت همه مسلمان می شوند و در جرگه دین اسلام قرار می گیرند. اصطلاحاً می گویند بیعت اسلامی با شریعت محمدی کردن و نماز و احکام شریعت، خمس و زکات و روزه و ارث همه اینها را بهره مند می شوند و بر آنها واجب می شود.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی تصریح کرد: اما بعد از شریعت محمدی، آن طریقت مرتضوی است که ظهور می کند یعنی ظهور ولایت انسان کامل است. ولایت از ریشه ولی به معنای کسی که به قرب کامل الهی رسیده و محو فی الله شده یعنی به مقام فنای فی الله رسیده و سفرهای معنوی عرفانی را طی کرده است می باشد. سفر من الخلق الی الحق، سفر بالحق فی الحق، و سفر من الحق الی الحق و سفر بالخلق الی الحق مأمور هدایت مردم است. منتها نه هدایت ظاهری و صرفاً مأمور ابلاغ شریعت باشد. اینجا آن کسانی که لایق هدایت هستند یعنی لایق قاعده لطف و رحمت خاص الهی هستند که هدایت مسلمین خاص باشد.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی بیان کرد: یعنی کسانی که مومند ؛ پس آن کسانی که طالبان حقیقت باشند دنبال آن کسانی که خاک را به یک نظر کیمیا می کنند یعنی انسان کامل می گردند. زیرا نظرش نظر الهی و به موجب حدیث قرب نوافلی که هر کس به قرب کامل الهی برسد خداوند با انوار الهی اش در او ظهور می کند و او مظهر تامه الهی می شود. گوشش سمع الله، چشمش عین الله، خورش ثارالله، زبانش لسان الله و کلامش کلام الله و خودش قرآن ناطق که مبین قرآن صامت است می شود.

وی افزود: این خلافت همیشه بر روی زمین است و وظیفه جنبه الهی الحق یعنی بردن مومنان به سوی حق را هدایت باطنی و سلوک معنوی و روحانی مومنان باشد به عهده دارد. این خلافت همیشه الهی است و با نص خدا و با اراده مردم صورت می گیرد. اما آن خلافت و حکومت ظاهری به اختیار مردم است و برای همین مسئله بود که علی(ع) با عزل و نصب مردم کاری نداشت و 25 سال خانه نشین شد تا او را بشناسند و آن جنبه الهی الحق و ولوی او را بشناسند و به سراغ علی(ع) برای هدایت بیایند؛ نه صرفاً برای حکومت.

صابری اظهار داشت: البته عده زیادی حضرت علی(ع) را نشناختند و خود حضرت فرمود بعد از رحلت رسول الله(ص) همه مردم مرتد شدند به جز 3 یا 5 یا 7 نفر و در روایاتی 10 نفر هم ذکر شده است. امر ولایت مسئله مهمی است که نیاز به تفکر در مغز دین که عرفان و اصول دین است یعنی خدانشناسی از خودشناسی شروع می شود. علی (ع) می فرماید: من عرف نفسه فقد عرف ربه: هر کس خودش را شناخت پروردگار و پرورش دهنده معنوی اش را شناخته است.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی تصریح کرد: در واقع سلوک در اصول دیانت است نه فقط فروع آن، این مسئله با ولایت انسان کامل صورت می گیرد. بارها پیامبر بر این ولایت صحنه گذاشتند و احادیث متقنی که خود اهل سنت هم قبول دارند بیان کردند ولی تفسیرها گوناگون است زیرا آنان نمی توانند اصل ولایت را بعد از نبوت بپذیرند و در یوم الغدیر خم پیامبر (ص) فرمود من کنت مولا فهو علی مولا هر کس من مولای او هستم و من را به عنوان هادی و کسی که به قرب الهی

رسیده و ولی او هستم علی را هم به عنوان ولی قبول بدارد.

وی افزود: یا در جای دیگری می فرماید مَثَل من و علی مانند مَثَل موسی و هارون است با این تفاوت که به علی (ع) ابلاغ شریعت جدید نشده است یا در جای دیگری پیامبر می فرماید مَثَل ولایت علی مَثَل کشتی نوح می ماند هر کس سوار این کشتی عرفان و طریقت و کشتی سیر و سلوک شود نجات می یابد. این سوار کشتی شدن یعنی بیعت ایمانی کردن و تلقین است. ذکر قلبی به علاوه شریعت محمدی است. اینجا طریقت مرتضوی هم ظهور می کند و حضرت علی(ع) سمبل آن است ولی به علی(ع) هم ختم نمی شود و جانشینان علی(ع) در هر عصری و هر زمانی که اولیای الهی هستند به اذن الهی امر ولایت و هدایت را بر عهده می گیرند.